

YHDESSÄ KATETTU -TOIMINNALLINEN KOKONAISUUS

Tämä toiminnallisen kokonaisuuden kuvaus on laadittu Yhdessä katettu -verkoston toiminnan vakiinnuttamiseksi Järvenpään kaupungin kumppanuuksien näkökulmasta. Kokonaisuus sisältää seuraavat osiot:

Nykytilanteen kuvaus
Toiminnan vaikuttavuus
Kumppanuusmalli
Jatkumisen edellytykset ja ehdotukset v. 2022 alkaen
Edut ja tavoiteltavat vaikutukset

1. YHDESSÄ KATETTU -VERKOSTON TOIMINTA

Yhdessä katettu -verkoston toiminta on monen eri toimijan laaja-alaista hyvinvoinninedistämistyötä. Verkostossa hyödynnetään paikallisten kauppiaiden, tehtaiden ja tukkujen lahjoittamia elintarvikkeita ohjaamalla lahjoittajien hävikki ihmisten käyttöön.

Toiminnan keskuksena on ViaDia Keski-Uusimaa ry:n hallinnoima Yhdessä katettu -ruokaterminaali, jossa lahjoitettuja elintarvikkeita varastoidaan ja käsitellään keskitetysti. Verkoston yhteiseen ruokaterminaaliin haetaan säännöllisesti kuutena päivänä viikossa sopimuskumppaneiden lahjoittamia elintarvikkeita verkoston toimijoiden yhteistyönä. Elintarvikkeet varastoidaan vastuullisesti, ja yhteistyöverkoston toimijat käyttävät ruokaa kohtaamisen ja osallisuuden välineenä mm. yhteisöllisissä tilaisuuksissa ja muissa kohtaamisen paikoissa.

Lahjoitusruoan ja sen logistiikan avulla toteutetaan monimuotoista ihmisten osallisuutta, toimijuutta ja työllistymistä vahvistavaa työtä. Verkoston toimijat järjestävät yhteisöllisiä tilaisuuksia, joissa tarjoillaan verkostolle lahjoitettua ruokaa. Toiminta vahvistaa järvenpääläisten ihmisten osallisuutta ja toimijuutta, kohtaamisia erilaisten ihmisten kesken ruoan äärellä. Lisäksi toiminta mahdollistaa työelämän ulkopuolella oleville ihmisille työllisyyttä edistävän toiminnan ja vapaaehtoistyön paikkoja.

Mukana yhteistyössä on useita järjestöjä ja seurakuntia, kuten **Järvenpään seurakunta, Järvenpään Vapaaseurakunta, Vineyard Uusimaa, ViaDia Keski-Uusimaa ry, Setlementti Louhela ry, Tuusulanjärven klubitalo (Eskot ry), Keski-Uudenmaan vertais- ja kokemusasiantuntijoiden tuki Werkko ry, Järvenpään A-kilta, Kunnan elämä ry ja Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n Wäylä.**

Keusoten aikuissosiaalityö, sosiaalinen kuntoutus ja mielenterveys- ja päihdepalvelut, sekä Järvenpään kaupungin osaamis- ja työllisyyspalvelut, nuorisopalvelut ja maahanmuuttajatoimisto Verso ovat toiminnassa mukana aktiivisesti.

Toimintaa ja yhteistyötä tehdään myös lähikuntien, (Vantaa, Tuusula, Kerava) alueella.

Koronapandemian aikana verkoston useat eri tahot ovat kohdanneet avun tarpeessa olevia, ja toteuttaneet eri tavoin ruoka-apua yli 30 000 henkilölle, määrällisesti yli 200 000 kg.

Verkoston toimijat olivat aktiivisesti mukana myös Järvenpään kaupungin koordinoimassa korona-ajan valmiusryhmässä, jossa kriisiajan tarpeisiin vastattiin yhteistyöllä.

Vähävaraisille jaettavien kasvomaskien jakoa on toteutettu verkoston toiminnan yhteydessä syksystä 2020 lähtien, ja toiminta jatkuu edelleen.

2. TOIMINNAN VAIKUTUKSIA

- **Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta** on edistetty kaikille avoimissa, maksuttomissa ruokailuissa: **yli 2500 tilaisuutta ja yli 80 000 ihmistä** osallistujana (ruokailijana, ruoka-avun saajana, työllistettynä tai vapaaehtoistyössä)
- **Työllisyyden edistämisen hankkeissa** on tarjottu työtoimintaa ja ohjattu työttömiä työelämässä eteenpäin: **yli 80 henkilöä**, joista **kolmannes on edennyt koulutukseen tai työelämään** (säästö kaupungille pelkästään sakkomaksuissa 60 000€/v)
- **Hävikkiruokaa** on ohjattu heikommassa asemassa oleville kaupunkilaisille toimijoiden yhteistyönä yli **700 000 kg**
- **Korona-aikana** Yhdessä katettu -verkosto takasi **kriisiapua** tarvitsevien ruoka-apua monen eri toimijan voimin ohjaamalla toimintaan lahjoitettuja elintarvikkeita koordinoitusti tarvitseville **yli 100 000 kg ja vuoden 2020 aikana yli 170 000 kg**

3. KUMPPANUUSMALLI

Kumppanuus Yhdessä katettu -verkoston ja Järvenpään kaupungin kanssa voisi koostua seuraavilla osa-alueilla tehtävästä yhteistyöstä: A) Heikommassa asemassa olevien hyvinvointityö allianssimallilla B) Työllisyyden hoito C) Resurssiviisaustyö

A. Heikommassa asemassa olevien hyvinvoinnin edistäminen

Koordinoitu verkostotyö ja tavoitavuus

Pitkäjänteisesti ja johdonmukaisesti rakennettu ja koordinoitu yhteistyöverkosto toteuttaa allianssimallista, aktiivista ja vuorovaikutteista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa yhdessä. Yhteistyöverkostossa toteutuu moniäänisyys, kun se kokoaa yhteisen aiheen äärelle erilaisia toimijoita, jotka tavoittavat heikommassa asemassa olevia järvenpääläisiä.

Ilmiölähtöisyyden tunnistamisen alusta ja tiedolla johtaminen

Heikommassa asemassa olevien hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä toimenpiteistä, tarpeista ja ilmiöistä saadaan tietoa kentällä toimivilta tahoilta verkoston säännöllisissä kokoontumisissa ja kuulumistenvaihoissa. **Yhdessä katettu -verkosto on mukana hyvinvoinnin työryhmässä.** Verkostossa tuotetaan tietoa kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan ja raporttiin, sekä tarjotaan alusta ilmiöiden tunnistamiselle. Tunnistettujen ilmiöiden avulla kaupungin toimintaa ja strategian painopisteitä voidaan edistää ilmiölähtöisesti.

Monimuotoinen ruoka-apu hyvinvointityössä

Yhdessä katettu -verkosto koordinoi monen eri toimijan yhteistyönä toteuttamaa monimuotoista ruoka-apuun pohjautuvaa hyvinvointityötä. Keskitetty lahjoituselintarvikkeiden varastointi mahdollistaa verkoston toimijoille ihmisten hyvinvoinnin edistämisen lahjoitusruoan avulla. Ruoka innostaa kehittämään uusia tapoja toteuttaa kohtaavaa hyvinvointityötä ja hyödyntämään sitä monipuolisesti toiminnassa. Ruokaa ohjataan tarvitseville yhteisöissä, kohtaamisen kautta. Ruoan avulla kutsutaan ihmisiä yhteen ja osallistumaan toimintaan. Koordinoitu ja ammattimainen työ ja lahjoittajien kanssa tehdyt vastuulliset ja ammattimaiset sopimukset takaavat lahjoitusruoan saatavuutta myös jatkossa toiminnan laajentuessa. Palkattu henkilöstö huolehtii logistisen toiminnan koordinoinnista ja yhteydenpidosta lahjoittajiin ja useisiin eri yhteistyötahoihin. Yhdessä katettu -verkoston toimijoiden yhteinen, monimuotoinen ruoka-aputyö mahdollistuu koordinoitun, luotettavan toiminnan ja keskitetyn logistiikan avulla.

Osallisuuden alustat ja allianssimallinen yhteistyö palvelupolkujen edistämässä

Toiminnassa tarjotaan monenlaisia yhteisöllisyyden, osallisuuden ja toimijuuden alustoja.

Toiminta tavoittaa ja kokoaa yhteen laajasti erilaisia ihmisiä. Verkostossa mahdollistuva yhteisöllinen toiminta tarjoaa alustan palvelupolkujen edistämiseksi ja eri palvelujen liittämisen matalan kynnyksen toimintoihin.

Yhteistyö osallisuusmallin mukaisen toiminnan kehittämisessä mahdollistaa yhä monimuotoisempaa ja saavutettavampaa toimintaa kaupungin asukkaille tulevaisuudessa. Erilainen kansalaistoiminta ja paikallisyhteisöjen vahvistaminen mahdollistuu esim. ruoan äärelle.

Toiminnassa edistetään tiedonkulkua ja tietoisuuden lisäämistä eri toimialojen välillä ja eri sektoreiden välillä. Tiedot erilaisesta yhteisöllisestä toiminnasta on mahdollista koota yhteen, ja siten tuottaa tietoa eri yhteistyötahoille ja palveluohjaukseen. Toiminnassa on luotu alusta tiedon kokoamiselle ja sen jakamiselle keskitetysti.

B. Työllisyydenhoito

Pitkäaikaistyöttömien työelämäosallisuus

Yhdessä katettu -toiminta vastaa tunnistettuun tarpeeseen ja **toimii matalan kynnyksen väylänä kohti avoimia työmarkkinoita**. Toiminnassa tarjotaan työllisyyttä edistävän toiminnan paikkoja pitkäaikaistyöttömille ja muille työelämän ulkopuolella oleville. Toiminnassa toteutetaan välityömarkkinoita, ja siten edistetään heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymistä. Työelämäosallisuuden vahvistamisella ehkäistään syrjäytymistä.

Yhdessä katettu -verkoston toiminnassa **tarjotaan työtehtäviä velvoitetyöllistettäville ja palkkatukeen oikeutetuille henkilöille**, sekä työkokeilun ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille. Maahanmuuttajille tarjotaan työelämä- ja kieliharjoittelupaikkoja. Palkkatuetussa työssä tarjotaan pitkäaikaistyöttömälle mahdollisuus päästä kiinni työelämään.

Aktiivisen verkostoyhteistyön ja **moniammatillisen yhteistyön avulla edistetään työttömien etenemistä työelämässä tai opinnoissa** tarjoamalla työelämäosallisuutta ja työkokemusta, toimijuuden vahvistumista työyhteisön jäsenenä sekä ohjausta ja neuvontaa jatkopolkuihin. Työllistymisen esteitä voidaan tunnistaa ja työstää moniammatillisesti.

C. Resurssiviisaustyö

Resurssiviisas Järvenpää, ruokajärjestelmä

Resurssiviisas Järvenpää -tiekartassa on asetettu tavoitteeksi ruokajärjestelmän osalta, että ruokatuotantoketju on kestävä v.2030. Yhtenä tavoitteisiin tähtäävänä kohtana on (s.40): *"Kehitetään kestävä ruokajärjestelmän ratkaisuja alueen toimijoiden kanssa (esim. ruokakauppojen hävikki hyötykäyttöön/yhteisruokailut)."*

Yhdessä katettu -verkosto edistää omalta osaltaan tätä kaupungin resurssiviisauteen tähtäävää tavoitetta. Toiminnassa hyödynnetään paikallisten kauppojen, tehtaiden ja jakelukeskuksen lahjoittamia hävikkielintarvikkeita ruoka-apuna ja yhteisöllisissä tilaisuuksissa.

Myös Jatsi Oy:n ateriapalveluiden hävikkielintarvikkeita ohjataan verkoston kautta ihmisten käyttöön.

Verkoston toiminnan kautta hävikkiä ohjautuu hyötykäyttöön vuosittain n. 200 000 kg.

Toiminnan vaikuttavuutta ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämistä voidaan arvioida kilogrammamäärien avulla, sillä verkoston logistiikkaketjun kautta hyötykäytettyä hävikkiä seurataan.

Kestävän kehityksen ulottuvuudet toiminnassa

Toimintamallissa toteutuu kestävän kehityksen neljä eri ulottuvuutta: taloudellista, ekologista, sosiaalista ja kulttuurista kestävää kehitystä. Resurssiviisaus toteutuu myös yhteisten resurssien, tilojen ja kaluston viisaalla ja suunnitellulla yhteiskäytöllä ja olemassa olevien resurssien hyödyntämisellä yhteistyössä.

4. BUDJETTI

Yhdessä katettu -verkoston toimintaa on rahoitettu tähän asti verkoston toimijoiden rahoitusosuuksilla, Hämeen Elyn ESR-rahoituksella ja Järvenpään kaupungin vuokratuella.

Yhdessä katettu -verkoston talous v. 2021

TULOT/KÄYTÖSSÄ OLEVAT RESURSSIT

Verkoston toimijoiden osallistumismaksut		10 000 €
Hämeen Ely, ESR-Hanke (1,5 hlön palkkaosuudet)	52 000 €	
ViaDia Keski-Uusimaa ry (hankkeen omarahoitus)	15 000 €	
Järvenpään kaupungin vuokratuki toimitilaan	10 900 €	

YHTEENSÄ 87 900 €

KULUT

Ruokaterminaalien vuokra ja sähkö		20 000 €
ESR-hankkeen palkat ym.	67 000 €	
Muut kulut (jätehuolto ym.)	2 000 €	

YHTEENSÄ 89 000 €

LISÄKSI

VERKOSTON MAHDOLLISTAMA

RESURSSI VUOSITASOLLA	55 000 € (1,5 henkilöä)
	(5
	20 000 € autoa logistiikkaan)

YHTEENSÄ 75 000 € Verkoston panostus/vuosi

5. VAKIINTUMISEN MAHDOLLISUUDET

Toiminnan jatkaminen ja vakiintumisen edellytykset (vaadittavat resurssit)

- Koordinoiva työ verkostoyhteistyössä ja logistisessa työssä, henkilöresurssi 1 htv
- Toimitilan ja muiden toiminnan kustannusten turvaaminen

Yhdessä katettu -toiminnan jatkumiseksi v. 2022 alkaen tarvitaan rahoitusta seuraavasti:

Budjetti koostuu seuraavista kustannuksista:

1. Ruokaterminaalin tilavuokra ja sähkö 20 000€/v
2. Koordinoivan työn osuus 45 000€/v (1 henkilötyövuosi)
3. Muut kulut 2 000 €/v

Yhteensä: 67 000 €

Ehdotamme, että rahoitus voisi muodostua seuraavista osuuksista:

1. Verkoston toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden rahoitusosuudet 12 000 €/v
2. Järvenpään kaupungin rahoitusosuus 20 000€/v
3. Keusoten rahoitusosuus 5 000€/v
4. Yritysyhteistyö ja varainhankinta 5 000 €/v
5. Muut (STM- avustus, ViaDia Keski-Uusimaa ry:n lisäpanostus, ViaDia ry toiminnanavustus yms.) n. 25 000€/v

Yhteensä 67 000 €

Vakiintunut toiminta ja sen mahdollisuudet tulevaisuudessa

- Hyvin toimiva malli juurtuu ja kehitetty toiminta jatkuu Järvenpäässä (www.yhdessakatettu.fi)
- Tavoitettavuuden ja toimivan mallin avulla voidaan edistää vielä laajemmin osallisuusmallin mukaista toimintaa ja asukkaiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämistä
- Hyvinvoinnin ilmiölähtöinen kehittämistyö allianssimallisesti, eli yhteistyössä kaupungin, Keusoten ja alueen muiden toimijoiden kanssa
- Monipuolisten palvelujen tarjoaminen heikommassa asemassa oleville ja toimivien palvelupolkujen kehittäminen ja edistäminen lisäävät heikommassa asemassa oleville tarjottavien palvelujen hyötyjä

Vaikutukset kaupungille ja mukana oleville organisaatioille

- Tavoitetaan heikommassa asemassa olevia kaupunkilaisia ja eri toimijoita, jolloin yhteistyö ja tiedonkulku on tehokasta eri sektoreilta olevien toimijoiden välillä
- Käytännön toiminta heikommassa asemassa olevien hyvinvoinnin edistämiseksi toteutuu verkoston toimijoiden työllä ja Yhdessä katettu verkoston resurssien avulla.
- Tavoitettavuus toteutuu, ja sen avulla voidaan yhdistää erilaisia toimintoja jo olemassa oleviin, esim. vähävaraisten maskijako, ja kaiku-kortti tms.
- Monet eri toimijat voivat toteuttaa erilaista osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja toimijuutta vahvistavaa toimintaa kustannustehokkaasti ja resurssiviisaasti
- Edistetään suoraan ja välillisesti kaupungin Järvenpään kaupungin vuoden 2021 strategisia painopisteitä. Suoraan mm. seuraavia: Resurssiviisaus, Heikommassa

asemassa olevien hyvinvoinnin edistäminen, toimivien palveluketjujen edistäminen sosiaali- ja terveystalvelujen kanssa.

- Välillisesti toiminta vaikuttaa myönteisesti seuraaviin: Kodin, lähiympäristön ja kaupunkiympäristön turvallisuus, Lasten ja nuorten mielenterveyden vahvistaminen. Työikäisten toimijuutta, osallisuutta ja työllisyyttä edistämällä vaikutetaan myönteisesti myös lasten ja nuorten hyvinvointiin. Syrjäytyneiden tai syrjäytymisvaarassa olevien hyvinvoinnin vahvistaminen esim. ruoka-avun keinoin vaikuttaa myös turvallisuuteen kodeissa ja lähiympäristössä.
- Kestävän ruokajärjestelmän ratkaisujen toteutus alueen kauppojen ja elintarviketehtaiden hävikin ohjaamisena hyötykäyttöön yhteisruokailuissa ym. monimuotoisessa hyvinvointityössä.